

ACIVRO

XARDÓN

(*Ilex aquifolium*)

CLASE: Anxiospermas
ORDE: Celastrales
FAMILIA: Aquifoliáceas

Arbusto ou pequena árbore de copa cónica, ramificada desde a base, e coa follaxe moi densa, que pode acadar os 15 m de altura. O toro é recto coa tona lisa de cor verde-gris e coas ponlas máis verdes. É orixinaria de Europa, norte de África e oeste de Asia. Vive en zonas sombrizas de bosques caducifolios en solos ácidos. Propia de zonas de montaña. En Galicia é máis abundante na parte oriental, aínda que se pode atopar en moitas carballeiras por todo o país. Emprégase como árbore de sebes e de xardín. A madeira foi moi apreciada para tornear.

Coa parte interna da tona facíase o visgo ou liga para cazar paxaros. En medicina tradicional usábanse as follas como laxantes e diuréticas e os froitos como purgantes. Os acivros cumpren un importante papel ecolóxico como refuxio e alimento de animais durante o inverno.

As follas son persistentes, simples, alternas, coirentas e brillantes, co limbo de forma elíptica coa beira dentada e espiñenta. Nas ponlas altas dos exemplares adultos aparecen follas sen espiñas.

As flores son xeralmente unisexuais e nacen en pés separados. Nos exemplares masculinos teñen catro estames, no femininos un pistilo globoso e nos hermafroditas todo xunto.

Os froitos son drupas especiais (formadas a partir dun ovario con varios carpelos) de forma esférica e cor encarnada de menos de 1 cm de diámetro. Maduran a mediados de outono e permanecen moito tempo na árbore.

LOUREIRO

(*Laurus nobilis*)

CLASE: Anxiospermas
ORDE: Laurales
FAMILIA: Lauráceas

Árbore de copa cónica densa que pode medir ata 20 m de altura. O toro é dereito e moi ramificado coas ponlas erguidas e a tona de cor gris escura, lisa e con lixeiras fendas ou enrugas. As ponlas novas son de cor púrpura. Toda a árbore ten un olor característico.

É orixinaria da Rexión Mediterránea. En Galicia posiblemente se conserve como unha especie relictica do Terciario. Atópase espontáneo en fragas montes e sebes ou plantado en sebes e hortas. É unha árbore empregada desde a antigüidade como condimento e polas súas propiedades medicinais (tónico estomacal, carminativo, antireumático) e antiparasitario. É o símbolo da victoria e do trunfo e úsase como sinal cando se remata de facer unha casa ou se ten o viño abillado nunha adega.

O loureiro úsase para os esconxuros: "Loureiro que foches nado sen ser plantado, quítalle o aire a este excomulgado", e para preservar das treboadas.

Desgraciado do loureiro que está ao pé do camiño, cada persoa que pasa tiralle o seu ramiño.

As follas son persistentes, simples, alternas, lanceoladas (5 a 10 cm de lonxitude) coa beira lixeiramente ondeada, de cor verde escura, duras e brillantes polo dereito e mates polo revés. O peciolo é de cor púrpura escura e moi curto.

As flores son unisexuais e nacen en distinto pé. Están formadas por 4 sépalos e 4 pétalos de cor branca- amarela, as femininas teñen un ovario e as masculinas ramiños de 12 estames.

Os froitos son bagas de forma oval, (1,5 cm. de lonxitude aprox,) cor negra e cunha soa semente.

Loureiro do Pazo de Fefiñáns

Bosque de loureiros na Illa de Cortegada, na Ría de Arousa. Un dos poucos bosques puros de loureiros que se conserva na Península Ibérica. Posiblemente teña orixe antrópica e o abandono da illa desde hai anos favoreceu o seu desenvolvemento.

AILANTO

(*Ailanthus altissima*)

CLASE: Anxiospermas
ORDE: Sapindales
FAMILIA: Simaroubáceas

Árbore de copa alta, esférica e estendida que pode acadar máis de 30 m de altura. O toro é cilíndrico e dereito, coa tona gris clara e lisa nos exemplares novos e escura e enrugada nos vellos. As flores son hermafroditas ou unisexuais masculinas, pequenas, de cor amarela-verdosa, cunha corola de cinco pétalos e agrupadas en acios colgantes. É orixinaria do norte de China e Xapón e emprégase como árbore ornamental. En Galicia atópase na provincia de Ourense e sur de Pontevedra, cultivada e subespontánea,

As follas son caedizas, compostas, de 30 a 80 cm de lonxitude, formadas por 12-27 folíolos de forma oval-lanceolada, de cor verde escura brillante polo dereito e mate e crara polo revés.

Os froitos son sámaras coas ás retorcidas de 3-4 cm de lonxitude, de cor variable antes de madurar (verde, laranxa, vermella...) e despois gris crara, agrupadas en acios.

O ailanto compórtase como unha especie invasora porque rebrota facilmente de raíz.

Ailanto da Carballeira de Cambados.

Ailanto cos froitos maduros. Xinzo de Limia..

NOGUEIRA

NOCEIRA, CONCHEIRO

(*Juglans regia*)

CLASE: Anxiospermas
ORDE: Juglandales
FAMILIA: Juglandáceas

Árbore de copa ampla e densa que pode acadar os 30 m de altura co toro dereito e groso que se ramifica a pouca altura en ponlas fortes e ascendentes. A tona é de cor gris con fendas finas cando é vella. Toda a planta despiden un olor característico.

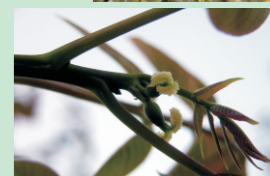
É unha árbore orixinaria do Sudoeste de Europa e Asia Central que vive en terreos fértiles, frescos e soltos. En Galicia atópase cultivada e naturalizada. É frecuente sobre todo na zona oriental. Cultívase desde a antigüidade pola súa madeira (fina, dura, pesada e moi decorativa) e para aproveitar as sementes comestibles (noces ou conchos). Da tona extráese un tinte, a nogalina. Ten moitos usos medicinais: a tona e os conchos verdes son astrinxentes, dos froitos verdes extráese un tónico para o estómago, o aceite de noz é vermífugo...

As follas son caedizas, alternas, compostas pinnadas, de ata 40 cm de lonxitude, formadas por 7-9 folíolos ovais-lanceolados coa beira enteira.

Flores masculinas

Flores femininas

As flores son unisexuais. As masculinas agrúpanse en amentos de cor amarela ou amarela-verdosa de 3 a 10 cm de lonxitude. As flores femininas están situadas nos brotes terminais, son pequenas, de cor verde, formadas por un pistilo con 2-5 estigmas amarelos.

Os froitos son drupas carnosas de forma globular, de 4-5 cm de lonxitude, coa superficie lisa e de cor verde con pencas craras. A semente (noz) é grande e ten unha cuberta leñosa, enrugada e de cor castaña crara

Nogueira de Triacastela (Lugo). O toro mide 7,40 m de contorno a 1,30 m de altura. Na base é moito máis groso.